

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.4.2024.AT

**Pani
Anna Nawrot
Kierownik
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
Ul. Kolejowa 16
56-213 Międzybórz**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 10 grudnia 2024 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, dnia 27 grudnia 2024 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka
kontrolowana

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu

Kierownik
jednostki
kontrolowanej

Anna Nawrot zatrudniona na stanowisku kierownika MGOPS od
5.01.2010 r. do nadal.

(dowód: akta kontroli str. 57-58)

Zakres kontroli

Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych
od dnia 1.11.2023 r. do dnia 28.10.2024 r.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom
uprawnionym do alimentów od dnia 1.10.2023 r. do dnia
28.10.2024 r.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży
i rodzin "Za życiem" od dnia 1.01.2023 r. do dnia 28.10.2024 r.

Podstawa prawna
kontroli

1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie ¹.
2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ².
3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych ³.
4. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ⁴.
5. art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” ⁵.

Plan kontroli na II półrocze 2024 r. zatwierdzony przez Wojewodę
Dolnośląskiego w dniu 25 czerwca 2024 r. (NK-SE.430.4.2024.RG).

¹ (t. j. Dz. U 2023 r., poz. 190)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz. 224)

³ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 323 ze zm.) zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych

⁴ (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) zwana dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁵ (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923) zwana dalej ustawą „Za życiem”

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 28 października 2024 r. do dnia 19 listopada 2024 r

Kontrolerzy

1. **Agnieszka Toporowska - Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodnicząca zespołu, działająca zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.108.2024.AT z dnia 15 października 2024 r.,
2. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.109.2024.AT z dnia 15 października 2024 r.

(dowód: akta kontroli str.31-34)

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli przeprowadzonej w dniach 28, 29, 30 października 2024 r. w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyborzu poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **negatywnie**.

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 12.

III. Ustalenia kontroli

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie list wypłat z okresu objętego kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyborzu Panią Annę Nawrot.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i udzielali wyjaśnień:

1. Pani Anna Nawrot - Kierownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyborzu.

Informacje ogólne:

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/53/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Międzyborzu z dnia 28 lutego 1990 r. w sprawie powołania Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyborzu.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XVI/119/2016 Rady Miejskiej w Międzyborzu z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyborzu,
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 3/2014 Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyborzu z dnia 1 kwietnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 59-60)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Anna Nawrot - Kierownik MGOPS w Międzyborzu,
2. [REDACTED]

(dowód: akta kontroli str. 61-62)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków są informowane za pośrednictwem mediów społecznościowych (facebooka), na stronie Urzędu Miasta i Gminy Międzybórz [miedzyborz.pl](http://miedzyborz.miedzyborz.pl), informacji, które są umieszczone na tablicach ogłoszeń na zewnątrz i wewnątrz OPS oraz w kontakcie bezpośrednim i telefonicznym”.

(dowód: akta kontroli str.63-64)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w gotówce w banku Spółdzielczym w Oleśnicy Filia w Międzyborzu lub na konto wskazane przez wnioskodawcę.

(dowód: akta kontroli, str.65-66)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu pracuje w godzinach:

Poniedziałek 7:30 – 16:30

Wtorek 7:30 - 15:30

Środa 7:30 - 15:30

Czwartek 7:30 - 15:30

Piątek 7:30 – 14:30

(dowód: akta kontroli str.67-68)

Z informacji przekazanej przez Kierownika MGOPS w Międzyborzu wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość

obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli str. 69-70)

A) Sprawy organizacyjne:

Burmistrz Miasta i Gminy Międzybórz upoważnił:

- Panią Annę Nawrot - Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzybórz:
 - a) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych - Upoważnienie nr Or.0052.18.2011 z dnia 3.01.2011 r.;
 - b) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych; podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych; przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ww. ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy – Zarządzenie nr 138/2012 z dnia 20.12.2012 r.;
 - c) do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach o jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – Upoważnienie nr Or.0052.2017 r. z dnia 2.01.2017 r.
- [REDACTED] :
 - a) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych - Upoważnienie nr Or.0052.21.1.2019 z dnia 23.09.2019 r.;
 - b) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych - Upoważnienie z dnia 10.05.2024 r.

(dowód: akta kontroli str.71-82)

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Działalność MGOPS w Międzybórz w obszarze spraw organizacyjnych oceniono pozytywnie.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2023/2024 rozpoczynający się od 1.11.2023 r. do dnia kontroli do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzybórz wpłynęły 193 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie

koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz do innych organów nie przekazano żadnego wniosku. Bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie nie zamknięto żadnego wniosku.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyborzu wypłacono 1 855 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 391,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 1363,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 101,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0

Ośrodek wypłacił 1 253 dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 4,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 28,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 51,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 18,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 223,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 162,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 20,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 322,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 425.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 2 029 zasiłków pielęgnacyjnych, 473 świadczeń pielęgnacyjnych, 14 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 71 świadczeń rodzicielskich.

MGOPS w Międzyborzu w okresie od 1.11.2023 r. do dnia 28.10.2024 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 2 389 381,00 zł.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek wydał 215 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 11 decyzji odmownych. Od treści decyzji 1 wnioskodawca wniósł odwołanie do organu II instancji. Samorządowe Kolegium uchyliło 1 decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę.

Na okres zasiłkowy 2024/2025 rozpoczynający się od 1.11.2024 r. do dnia kontroli do Miejskiego - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyborzu wpłynęło 49 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nie przekazano żadnych wniosków. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnych wniosków. Nie zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie żadnego wniosku.

W okresie zasiłkowym 2024/2025 do dnia kontroli Ośrodek wydał 26 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 3 decyzje odmowne. Od treści decyzji żaden z wnioskodawców nie wniósł odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1. O.B. - MGOPS.8250.38.2023.2024 z dnia 13.11.2023 r.
2. A.S. - MGOPS.8250.7.2023.2024 z dnia 25.09.2023 r.
3. B.Ś. - MGOPS.8252.6.2024 z dnia 17.01.2024 r.
4. M.Ż. - MGOPS.8250.9.2023.224 z dnia 27.02.2024 r.
5. N.M. - MGOPS.8250.46.2023.2024 z dnia 6.10.2023 r.
6. W.P. - MGOPS.8250.61.2023.2024 z dnia 18.10.2023 r.
7. K.K. - MGOPS.8250.7.ŚR.2023 z dnia 20.12.2023 r.
8. A.G. - MGOPS.8250.5.ŚR.2024 z dnia 16.08.2024 r.
9. M.U. - MGOPS.8251.23.2024 z dnia 17.06.2024 r.
10. M.K. - MGOPS.8252.11.2023 z dnia 19.10.2023 r.
11. I.W. - MGOPS. 8253.7.2024 z dnia 16.05.2024 r.
12. M.W. - MGOPS.8250.84.2023.2024 z dnia 20.12.2023 r.
13. N.C. - MGOPS.8250.4.2023.2024 z dnia 22.9.2024
14. S.B. - MGOPS.8250.36.2023.2024 z dnia 3.10.2023 r.
15. J.K. - MGOPS.8250.28.2023.2024 z dnia 2.10.2023 r.
16. M.K. - MGOPS.8250.53.2023.2024 z dnia 13.10.2023 r.
17. U.O. - MGOPS.8252.4.ŚP.N.2024 z dnia 18.01.2024 r.
18. A.P. - MGOPS.8250.24.24.2024 z dnia 27.06.2024 r.
- MGOPS.8250.19.1.2023.2024 z dnia 27.06.2024 r.
- MGOPS.8250.19.2023.2024 z dnia 26.09.2023 r.
19. M.Z. - MGOPS.8252.9.ŚP.N.2024 z dnia 19.03.2024 r.
- MGOPS.8251.12.2024 z dnia 19.03.2024 r.
20. A.M. - MGOPS.8250.15.2024.2025 z dnia 20.10.2024 r.
- MGOPS.8250.5.2023.2024 z dnia 22.09.2023 r.
21. B.P. - MGOPS.8251.4.2024 z dnia 17.01.2024 r.
- MGOPS.8251.3.2024 z dnia 17.01.2024 r.
22. K.F. - MGOPS.8250.65.2023.2024 z dnia 13.11.2023 r.
23. Ż.T. - MGOPS.8250.77.2023.2024 z dnia 16.11.2023 r.
24. A.Sz. - MGOPS.8250.42.2023 z dnia 9.11.2023 r.
25. B.J. - MGOPS.8250.41.2023.2024 z dnia 5.10.2023 r.
26. S.Dz. - MGOPS 8250.2.2023.2024 z dnia 22.09.2023 r. ze zm.
- MGOPS 8253.14.2024 z dnia 20.09.2024 r.
- MGOPS 8250.23.2023.2024 z dnia 20.09.2024 r. ze zm.
27. J.M. - 8250.95.2023.2024 z dnia 10.05.2024 r

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 38 zasiłków rodzinnych oraz 53 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 3,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 4,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 8,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 4,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 25,

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 6,
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła - 1
- 5 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 4 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 3 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyborzu w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (obowiązującym w dniu wydania decyzji) ⁶. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 ⁷ i art. 46 ⁸ ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm.) – zwanej dalej k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

MGOPS w Międzyborzu samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,

⁶ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481)

⁷ Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej „adresem do doręczeń elektronicznych”, chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. § 2. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 *objaśnienie pojęć* pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. § 3. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma: 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 *objaśnienie pojęć ustawowych* pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1640), albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. § 4. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się.

⁸ Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁹ (oprócz sprawy B.Ś. nr 3).

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub zupełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.11.2023 r. do dnia kontroli, tj. 28.10.2024 r. nie występował do Zakładu Ubezpieczeń

⁹ Świadczenia rodzinne wypłaca się w okresach miesięcznych. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lipca danego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 30 listopada. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 31 grudnia. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku. Wniosek o dodatek, o którym mowa w art. 9 *dodatek z tytułu urodzenia dziecka*, składa się do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

Spółecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ¹⁰ ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne ¹¹.

(dowód: akta kontroli, str.105-106)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W kontrolowanym okresie organ nie występował do ZUS w celu ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, spowodowane jest to nadmiarem obowiązków nałożonych na pracownika. Pracownik przed przyznaniem świadczenia pielęgnacyjnego sprawdza okresy składkowe poprzez żądanie od strony dokumentów potwierdzających zatrudnienie (świadczenia pracy). Organ zobowiązuje się niezwłocznie ustalić niezbędne okresy ubezpieczenia poprzez wysłanie stosownych wniosków do ZUS. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie pracownika spowodowane brakami kadrowymi i nadmiarem obowiązków”.

(dowód: akta kontroli, str.147-148)

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio: 1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą specjalny zasiłek opiekuńczy, jeżeli podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów lub jest ubezpieczona na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników^{12 13}.

¹⁰ Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, jeżeli wypłaca osobie świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udzielenie informacji o przebiegu ubezpieczenia oraz za jaki okres za tę osobę powinien opłacać składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

¹¹ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 497 ze zm.)

¹² (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 174 ze zm.)

¹³ ubezpieczeniem emerytalno-rentowym na wniosek obejmuje się: osobę, która podlegała ubezpieczeniu jako rolnik lub domownik i zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej lub pracy w gospodarstwie rolnym w związku z nabyciem prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych – do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Rolnik, któremu ustało ubezpieczenie społeczne rolników, a który pobiera specjalny zasiłek opiekuńczy, w ciągu 30 dni od wydania decyzji przyznającej, może złożyć w KRUS wniosek o objęcie ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w KRUS. Jeżeli jednak osoba, która otrzymuje specjalny zasiłek opiekuńczy, ma 25-letni staż ubezpieczeniowy, składki za taką osobę nie będą już opłacane. Zarówno więc w przypadku opłacania składek do ZUS-u, jak i do KRUS-u składki nie będą wykazywane, jeżeli osoba otrzymująca świadczenie nie ma określonego stażu emerytalnego. Pomimo tego, że z literalnego brzmienia przepisu art. 6 ust. 2b ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 266) wynika, że składki nie powinny być wykazywane za osobę, która podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników (art. 16 ust. 2 pkt 4 UoRolIndU), to należy uznać, że składki nie powinny być wykazywane także za osobę, za którą z powodu 25-letniego stażu emerytalnego w KRUS-ie składki do KRUS nie są już opłacane.

2. W sprawie nr 10 (M.K.) (decyzja nr MGOPS.5252.11.2023 z dnia 19.10.2023 r.) Organ rozstrzygnął w sentencji decyzji dotyczącej przyznania świadczenia pielęgnacyjnego o przyznaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne¹⁴ i społeczne¹⁵.

Konsekwencją wydania decyzji przyznającej świadczenie opiekuńcze jest obowiązek organu do dokonania stosownych zgłoszeń do ubezpieczeń (jeżeli zachodzi taka konieczność). Jest to czynność materialno - techniczna i nie podlega rozstrzygnięciu w drodze decyzji. Taki sposób postępowania został utrwalony również w orzecznictwie.

„Obowiązkiem organu administracji publicznej (wspomnianego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) jest więc niezwłoczne dokonanie zgłoszenia takiej osoby do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie należnej składki, co oczywiste, po przeprowadzeniu analizy czy osoba ta nie ma innego tytułu ubezpieczenia zdrowotnego. (...) Naczelny Sąd Administracyjny podkreśla, że zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie należnej składki stanowi czynność materialno-techniczną z zakresu administracji publicznej. Jakkolwiek bowiem zgłoszenie i opłacanie składki nie wymaga konkretyzowania w formie decyzji administracyjnej, to jednak stosowny obowiązek obciąża organ, zaś strona posiada uprawnienie do domagania się respektowania należnych jej praw (prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, z którego korzysta ...)”¹⁶.

Wobec powyższego, ustalenie składek i zgłoszenie do ubezpieczeń winno znaleźć odzwierciedlenie w pouczeniu decyzji przyznającej stosowne świadczenie (nie w orzeczeniu / sentencji decyzji). Można również poinformować stronę (pismem) o dokonaniu stosownych zgłoszeń do ubezpieczeń. Należy wskazać, że żaden przepis ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jak i o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie nakłada na organ obowiązku orzekania w decyzji o opłacaniu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe lub zdrowotne.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pani M.K. organ w decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne rozstrzygnął o przyznaniu składek społecznych i zdrowotnych, Sytuacja ta spowodowana jest niedopatrzeniem pracownika. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie pracownika spowodowane brakami kadrowymi i nadmiarem obowiązków”.

(dowód: akta kontroli str.149-152)

¹⁴ Na podstawie art. 66 ust.1 pkt 28 i art. 75 ust.11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146) o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób posiadających ustalone prawo do wskazanego wyżej świadczenia obejmuje okres od dnia przyznania tegoż świadczenia - do dnia utraty prawa do jego pobierania (art. 73 pkt 10 wskazanej ustawy). Osoby zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego wójt, burmistrz lub prezydent miasta jak również opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, którym przyznano prawo świadczenia pielęgnacyjnego.

¹⁵ Art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230) określa zasady podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, za które ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę. Stosownie natomiast do treści art. 6 ust. 2a tej ustawy za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy określonej w punktach 1 i 2 tego przepisu – przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę. Okres opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne stanowi – zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2023 r., poz.1251) – okres składkowy.

¹⁶ wyrok NSA z dnia 5.10.2023 r., II GSK 1012/23

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień należy zauważyć iż obciążenie dużą ilością zadań nie może być powodem niewłaściwego realizowania zadań.

3. W sprawie nr 2 A.S. (decyzja nr MGOPS 8250.5.2024.2025 dnia 9.10.2024 r.) i nr 4 M.Ż (decyzja nr MGOPS 8250.90.2023.2024 z dnia 27.02.2024 r.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej odmawiającej prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu zgodnie z treścią art.10 k.p.a.¹⁷ w zw. z art.79 a k.p.a.¹⁸. Organ nie zawiadomił strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony. Odmowa ustalenia prawa do świadczenia nie spełnia w pełni żądań strony.
- Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1 k.p.a. oraz art. 79 a § 1 k.p.a. Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem Strony, czyli ustaleniem prawa do wnioskowanych przez nią świadczeń w pełnej wysokości.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wydając decyzję pracownik przez niedopatrzenie nie sporządził zawiadomienia z art. 79 a w zw. z art. 10 k.p.a., ponieważ przyjmując wniosek szczegółowo rozpoznał sytuację osoby wnioskującej i poinformował strony o możliwości wydania decyzji odmownej. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie pracownika ”.

(dowód: akta kontroli str.107-108)

4. W sprawie nr 3 (A.S.) decyzja administracyjna znak: MGOPS 8250.5.2024.2025 z dnia 9.10.2024 r. została wysłana do Strony po upływie 15 dni od jej sporządzenia tj. 24.10.2024 r.
- Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej¹⁹. Decyzja procesowa, jako akt podjęty, a następnie uzewnętrzniony przez jego wydanie, nabiera cech decyzji administracyjnej przez zakomunikowanie treści tego aktu stronie. Dopóki nie zostanie zakomunikowana stronie, dopóty jest aktem nie wywierającym żadnych dla strony skutków. Uzewnętrznienie decyzji w stosunku do strony stwarza nową sytuację procesową. Doręczenie lub ogłoszenie decyzji stanowi jej wprowadzenie do obrotu prawnego. Od tego dopiero momentu decyzja wiąże organ administracji publicznej i stronę.
- Wysłanie decyzji do Strony po upływie 2 tygodni od jej sporządzenia uniemożliwia Stronie zapoznanie się z rozstrzygnięciem organu i skorzystanie z prawa do złożenia odwołania.
- Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno - techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno - prawne stron.

¹⁷ organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

¹⁸ w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

¹⁹ Art. 110 k.p.a.

Przepisy regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym²⁰, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu.

„Data wydania (sporządzenia) decyzji zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. jest czynnością procesową wywołującą oznaczone, choć nie wszystkie skutki prawne. Doręczenie decyzji zgodnie z art. 110 k.p.a. powoduje jej wejście do obrotu prawnego, rozpoczyna bieg terminu do wniesienia odwołania, złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, wniesienia skargi do sądu administracyjnego”²¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wydając decyzję pracownik przez niedopatrzenie nie wysłał decyzji. Decyzję wysłano 24.10.2024 r.”.

(dowód: akta kontroli str.109-114)

5. W skontrolowanych sprawach dot. zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczenia pielęgnacyjnego, zasiłków pielęgnacyjnych Organ w decyzjach dotyczących przyznania prawa do świadczeń nie sporządza uzasadnienia prawnego, a uzasadnienia przedmiotowych decyzji są bardzo lakoniczne i nie zawierają istotnych dla sprawy okoliczności.

Takie postępowanie stoi w sprzeczności z art. 107 § 1 k.p.a. i art. 107 § 3 k.p.a.²², który w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja.

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego

²⁰ Art. 39 k.p.a. i następne

²¹ postanowienie WSA w Białymstoku z dnia 12.12.2023 r., IISAB/Bk84/23

²² w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa

*stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd*²³.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Osoba odpowiedzialna uważała, że sporządzane uzasadnienie jest wystarczające. W związku z tym stosowano krótkie uzasadnienie. Przyczyna nieprawidłowości: błędna interpretacja przepisów prawa”.

(dowód: akta kontroli str.189-190)

6. W skontrolowanych sprawach nr 16 (M.K.) i nr 20 (A.M.), w której członkiem rodziny wnioskodawcy była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Tak prowadzone postępowanie jest niezgodne z art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych²⁴. Weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/ ma charakter obligatoryjny. Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMOoN nie musi być potwierdzona wydrukiem.

Kierownik. Dyrektora Ośrodka wyjaśniła:

„Pani M.K., A.M. Organ nie zweryfikował posiadania niepełnosprawności przez dziecko w systemie Eksmoon przez niedopatrzenie pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.191-192)

7. W sprawie nr 6 (W.P.) w postępowaniu do decyzji znak MGOPS.8250.61.2023.2024 z dnia 18.10.2023 r. ustalono prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego bez informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym.

²³ (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21).

²⁴ organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych²⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„(...) Sytuacja ta spowodowana jest niedopatrzeniem pracownika spowodowana nadmiarem obowiązków w związku z brakami kadrowymi”.

(dowód: akta kontroli str.235-236, 239-240)

8. W skontrolowanych sprawach, w podstawach prawnych decyzji odmownych, organ powoływał art. 32 ust. 1d ²⁶ ustawy o świadczeniach rodzinnych dotyczący decyzji przyznających oraz zmieniających wysokość świadczeń rodzinnych na korzyść strony. Takie postępowanie stoi w sprzeczności z artykułem 107 § 1 k.p.a., który wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna²⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję w programie Sygnity (podstawa prawna zaciąga się automatycznie) pracownik przez niedopatrzenie nie usunął art.32 ust. 1 d z podstawy prawnej decyzji”.

(dowód: akta kontroli, str. 115-116)

9. W decyzjach administracyjnych dotyczących ustalenia prawa do świadczenia rodzicielskiego wydanych w sprawie nr 7 (K.K.) decyzja znak: MGOPS 8250.7.SR.2023 z dnia 20.12.2023 r., oraz 8 (A.G.) decyzja znak: MGOPS 8250.5.SR.2024 z dnia 16.08.2024 r., w ich rozstrzygnięciach orzeczono o prawie do świadczenia w pierwszej z wymienionych spraw w okresie od 31.10.2023 r. do 29.10.2024 r. w kwocie 1 000,00 zł, w drugiej z wymienionych spraw w okresie od 12.07.2024 r. do 31.07.2024 r. w kwocie 1 000,00 zł. W rozstrzygnięciu niniejszych decyzji nie wskazano, że świadczenie przysługuje w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie ²⁸ oraz nie wskazano przysługującej do wypłaty kwoty świadczenia za niepełne miesiące, tj. za październik 2023 r. i październik 2024 r., za lipiec 2024 r.²⁹.
Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 107 § 1 k.p.a.³⁰.

Władczy charakter aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności³¹ jak i zasady pogłębiania

²⁵ organ właściwy ustalający prawo do świadczeń rodzinnych, w tym do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, informacji niezbędnych dla ustalenia powyższych uprawnień, a w tym przypadku informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe.

²⁶ Decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.

²⁷ Wśród nich znajduje się m. in. podstawa prawna, która winna powoływać wszystkie faktyczne przepisy prawa, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisy prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

²⁸ art. 17 c ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych

²⁹ Kwotę świadczenia rodzicielskiego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymana kwotę mnoży się przez liczbę dnia kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

³⁰ rozstrzygnięcie, jest jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej.

³¹ Art. 6 k.p.a. - Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

zaufania do organów państwa ³². Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 7 (K.K.) wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani K.K. organ w prawidłowej kwocie 935,50 zł wypłacił świadczenie, pomimo błędnego przyznania świadczenia na decyzji. W decyzji omyłkowo nie rozpisano wypłaty od 1.10.2024 r. do 29.10.2024 r. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie pracownika spowodowane brakami kadrowymi”.

(dowód: akta kontroli str.153-156)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 8 (A.G.) wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani A.G. organ w prawidłowej kwocie 645,20 zł wypłacił świadczenie, pomimo błędnego przyznania świadczenia na decyzji. W decyzji numer MGOPS 8250.5.ŚR.2024 omyłkowo nie rozpisano początkowej kwoty wypłaty od dnia 12.07.2024 r. do 31.07.2024 r. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie pracownika spowodowane brakami kadrowymi”.

(dowód: akta kontroli str.157-158)

10. W sprawie nr 5 (N.M.) Organ nieprawidłowo ustalił dochód rodziny uprawniający do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Jak wynika z akt sprawy Organ do dochodu rodziny wliczył kwotę otrzymaną przez Stronę z tytułu świadczenia rodzicielskiego. Miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyniósł 281,82 zł. Przy wyliczaniu dochodu nie utracono kwoty 2 709,20 zł z tytułu wypłacanego do października 2023 r. świadczenia rodzicielskiego. Po ponownym przeliczeniu ustalono, że miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyniósł 101,17 zł.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 3 ust.23 pkt h ³³ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ błędnie wyliczył dochód rodziny i nie utracił kwoty świadczenia rodzicielskiego od miesiąca listopada 2023 r. Sytuacja ta jest niedopatrzeniem pracownika merytorycznego spowodowana nadmiarem obowiązków w związku z brakami kadrowymi. W dniu 29.10.2024 r. ponownie dokonano przeliczenia dochodu. Ponowna weryfikacja dochodu nie wpłynęła na uprawnienie do świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str.159-164)

11. W sprawach nr 8 (A.P.) oraz nr 11 (I.W.) Organ nieprawidłowo ustalił dochód rodziny uprawniający do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Jak wynika z akt spraw do dochodu rodziny nie wliczono otrzymanej w 2022 r. kwoty z tytułu niewykorzystanej ulgi prorodzinnej na dziecko. W sprawie nr 11 (I.W.) do dochodu nie doliczono kwoty 556,02 zł. Dochód roczny rodziny po doliczeniu tej kwoty wyniósł 10 886,21 zł, a nie jak wskazano w aktach sprawy 10 330,19 zł. Tym samym miesięczny dochód rodziny na podstawie dochodu z roku 2022 wyniósł

³² art. 8 k.p.a. - Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania

³³ Ilekczoć w ustawie jest mowa o utracie dochodu – oznacza to utratę dochodu spowodowaną utratą świadczenia rodzicielskiego.

907,18 zł (a nie jak wskazano 860,85 zł), co w przeliczeniu na osobę wynosi 226,80 zł, a nie jak ustalił Organ 215,21 zł.

W sprawie nr 8 (A.P.) do dochodu nie doliczono kwoty 1 434,76 zł. Dochód roczny rodziny po doliczeniu tej kwoty wyniósł 16 967,27 zł, a nie jak wskazano w aktach sprawy 15 532,51 zł. Tym samym miesięczny dochód rodziny na podstawie dochodu z roku 2022 wyniósł 1 413,94 zł (a nie jak wskazano 1 294,38 zł), co w przeliczeniu na osobę wynosi 353,47 zł, a nie jak ustalił Organ 323,60 zł.

Brak uwzględnienia w dochodach otrzymanej kwoty z tytułu niewykorzystanej ulgi prorodzinnej na dziecko jest niezgodne z art. 3 pkt 1 lit c tiret 29 ustawy o świadczeniach rodzinnych³⁴.

Prawo do zasiłku rodzinnego oraz jednorazowej zapomogi tytułu urodzenia dziecka przysługuje po spełnieniu kryteriów dochodowych, stąd niezbędne jest prawidłowe ustalenie dochodów rodziny.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr (I.W.) wyjaśnił:

„Organ błędnie wyliczył dochód rodziny i nie doliczył do dochodu kwoty 556,02 zł z tytułu ulgi prorodzinnej. Sytuacja ta jest niedopatrzeniem pracownika merytorycznego spowodowana nadmiarem obowiązków w związku z brakami kadrowymi. W dniu 29.10.2024 r. ponownie dokonano przeliczenia dochodów. Ponowna weryfikacja dochodów nie wpłynęła na uprawnienia do świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str.175-182)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr (A.P.) wyjaśnił:

„Organ błędnie wyliczył dochód rodziny i nie doliczył do dochodu kwoty 1 434,76 zł z tytułu ulgi prorodzinnej. Sytuacja ta jest niedopatrzeniem pracownika merytorycznego spowodowana nadmiarem obowiązków w związku z brakami kadrowymi. W dniu 29.10.2024 r. ponownie dokonano przeliczenia dochodu. Ponowna weryfikacja nie wpłynęła na uprawnienie do świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str.171-174)

12. W sprawie nr 4 (M.Ż.) wypłata jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka przyznanego decyzją znak: MGOPS 8253.1.2024 z dnia 21.02.2024 r. została zrealizowana przed doręczeniem Stronie ww. decyzji.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 110 § 1 k.p.a.³⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Dokonano wypłaty jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka przed odbiorem decyzji przez stronę przez niedopatrzenie pracownika merytorycznego spowodowane nadmiarem obowiązków, których przyczyną są braki kadrowe”.

(dowód akta kontroli str.117-118)

³⁴ Ilekróć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych

³⁵ organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

13. W sprawie nr 3 (B.Ś.) Organ rozpoczął wypłatę świadczenia dla Strony na podstawie decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, przed upływem terminu do wniesienia odwołania. Organ przyznał Pani B.Ś. świadczenie pielęgnacyjne decyzją nr MGOPS 8252.6.2024 z dnia 17.01.2024 r. W podstawie prawnej decyzji nie przywołano art. 108 k.p.a.³⁶ jak również brak jest art. 32 ust. 1 d³⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych, na podstawie którego decyzje przyznające świadczenia rodzinne na korzyść strony są natychmiast wykonalne. Strona decyzję odebrała w dniu 17.01.2024 r. Organ przyznane świadczenie wypłacił w dniu 22.01.2024 r. na podstawie listy wypłat nr 000001/2024 z dnia 22.01.2024 r.

(dowód akta kontroli str.121-124)

Takie postępowanie jest niezgodne z art. 130 k.p.a.³⁸.

Istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się wykonalna, mimo że nie jest ostateczna. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta - pomimo braku przymiotu ostateczności - podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej uostatecznienia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przygotowując decyzje w programie Sygnity (podstawa prawna zaciąga się automatycznie) pracownik przez niedopatrzenie nie naniósł do podstawy prawnej decyzji art.32 ust.1 d”.

(dowód akta kontroli str.119-120)

14. W skontrolowanych sprawach dotyczących przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną błędnie oznaczono stronę postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego osoby niepełnosprawnej, zamiast osobę niepełnosprawną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego. Naruszony tym samym został przepis art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a. oraz art. 16 ust. 2³⁹ w związku z art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴⁰.

³⁶ Decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony.

³⁷ Decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.

³⁸ § 1. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu. § 2. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. § 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się w przypadkach, gdy: 1) decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108); 2) decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy.

³⁹ Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: 1) niepełnosprawnemu dziecku; 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; 3) osobie, która ukończyła 75 lat.

⁴⁰ Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązki alimentacyjny

Stroną postępowania w przypadku ustalania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego jest osoba niepełnosprawna, a nie jej przedstawiciel, i to ona jest adresatem decyzji reprezentowanym przez przedstawiciela ustawowego.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wnioskodawca jest przedstawicielem ustawowym osoby uprawnionej, która jest osobą niepełnoletnią, dlatego decyzje adresowane są do wnioskodawcy. Omyłkowo pominięto zapis przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej w części adresowej”.

(dowód: akta kontroli str.165-168)

15. W sprawie nr 25 (B.J.) organ decyzją znak MGOPS.8250.41.2023.2024 z dnia 5.10.2023 r. ustalił Stronie prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka na dzieci F.J. i M.J., o które Strona nie wnioskowała.

Tym samym naruszony został art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴¹. Organ nie może z urzędu przyznać świadczeń bez wniosku strony.

Pani B.J. w świetle zgromadzonych w sprawie dokumentów uprawniona była do przedmiotowego świadczenia, ale Organ przed wydaniem decyzji w tej sprawie winien wezwać Wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w powyższym zakresie. Do takiego działania obliguje Organ art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴².

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pani B.J. Organ przyznał prawo do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka na F i M. J. bez wniosku o to świadczenie. Organ podczas przyjmowania wniosku przez niedopatrzenie pracownika nie zaznaczono we wniosku dodatku z tytułu samotnego wychowywania. Ponieważ sytuacja rodziny się nie zmieniła, świadczenie zostało przyznane na korzyść strony. W dniu 29.10.2024 r. Strona została wezwana do uzupełnienia braków we wniosku”.

(dowód: akta kontroli str.169-170)

16. W sprawach nr 12 (M.W.) oraz nr 20 (A.M.) w części V pkt 3 wniosku „Oświadczenie wnioskodawcy dotyczące ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego” Strony nie uzupełniły części o przebywaniu bądź też nie członka rodziny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w Państwie w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Organ wydał decyzje przyznające prawo do świadczeń nie wzywając Stron o uzupełnienie braków we wnioskach, do czego był zobligowany na mocy 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴³.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 12 (M.W.) wyjaśnił:

„Organ podczas przyjmowania wniosku, przez niedopatrzenie pracownika nie zaznaczono oświadczenia o koordynacji świadczeń. W dniu 30.10.2024 r. Strona została wezwana do uzupełnienia braków formalnych”.

(dowód: akta kontroli str.193-194)

⁴¹ Patrz przypis 35.

⁴² W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia

⁴³ Patrz przypis 40

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 20 (AM.) wyjaśnił:

„Sytuacja ta została spowodowana niedopatrzeniem pracownika. W dniu 29.10.2024 r. Strona zgłosiła się do tutejszego Organu i uzupełniła braki formalne we wniosku.”

(dowód: akta kontroli str.183-184)

17. W sprawie nr 15 (J.K.) Organ do dnia kontroli nie uchylił Stronie prawa do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz nie wszczął postępowania dotyczącego ustalenia nienależnie pobranych świadczeń, mimo iż od 2.10.2024 r. dysponował dokumentem o uzyskaniu dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu. Dochód ten powodował przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami od lutego 2024 r.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 5 ust. 4b ustawy o świadczeniach rodzinnych ⁴⁴ oraz art. 35 k.p.a. ⁴⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„(..) Sytuacja ta spowodowana jest niedopatrzeniem pracownika merytorycznego spowodowana nadmiarem obowiązków w związku z brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych (bon energetyczny) ”.

(dowód: akta kontroli str.185-186)

18. W sprawie nr 26 (S. Dz.) Organ błędnie przyznał i wypłacił Stronie wyrównanie do pełnych kwot zasiłku rodzinnego i dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za okres od stycznia do czerwca 2024 r. Organ decyzją nr MGOPS 8250.2.2023.2024 z dnia 22.09.2023 r. przyznał Stronie prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w kwocie ustalonej na podstawie art. 5 ust. 3a ustawy o świadczeniach rodzinnych od 1.11.2023 r. do 31.10.2024 r. W dniu 27.07.2024 r. Strona podczas składania kolejnego wniosku dostarczyła dokumenty potwierdzające datę i kwotę utraty dochodów małżonka za 2022 r. od 1.12.2023 r. Na podstawie przedstawionych dokumentów na podstawie decyzji nr MGOPS.8250.2.1.2023.2024 z dnia 20.08.2024 r. Organ

⁴⁴ w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, dochodu osoby uczącej się lub dochodu dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych

⁴⁵ Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończenia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

orzekł o przyznaniu Stronie zasiłku rodzinnego wraz z ww. dodatkiem w pełnej kwocie od 1.01.2024 r.

Tak prowadzone postępowanie nie znajduje oparcia w przepisach prawnych. Naruszony tym samym został art. 7 k.p.a.⁴⁶, a Organ naraża się na zarzut z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.⁴⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik rozpatrując sprawę utraty dochodów błędnie zinterpretował art. 24 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który mówi, że w razie utraty dochodu prawo do świadczeń rodzinnych ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata. Datę złożenia wniosku pracownik potraktował jako datę złożenia wniosku o zasiłki rodzinne wraz z dodatkami a nie datę złożenia zaświadczenia o utracie dochodów”.

(dowód: akta kontroli str.195-196)

Stwierdzone nieprawidłowości:

- 1) brak ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 2) rozstrzyganie w sentencji decyzji dotyczącej świadczenia pielęgnacyjnego o przyznaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
- 3) niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- 4) nieterminowe wysyłanie decyzji dot. świadczeń rodzinnych,
- 5) brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych,
- 6) brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon,
- 7) brak weryfikacji w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- 8) powołanie w podstawie prawnej decyzji o odmowie prawa do świadczenia przepisu prawa niebędącego u podstaw jej wydania,
- 9) nieprawidłowy okres i kwota przyznania świadczenia rodzicielskiego,
- 10) błędne ustalenie kwoty dochodu rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przez doliczenie kwoty świadczenia rodzicielskiego, która powinna być utracona,
- 11) błędnie ustalony dochód rodziny w sprawie o przyznanie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przez niedoliczenie do dochodu kwoty z tytułu niewykorzystanej ulgi prorodzinnej na dziecko,
- 12) realizacja wypłaty z tytułu jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka przed odebraniem decyzji przez Stronę,
- 13) rozpoczęcie realizacji wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego przed uprawomocnieniem się decyzji,

⁴⁶ W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

⁴⁷ Organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która (...) wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa;

- 14) błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji dot. zasiłku pielęgnacyjnego w sytuacji gdy osoba uprawniona jest niepełnoletnia,
- 15) przyznanie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, bez wniosku strony o to świadczenie.
- 16) brak wezwań do Strony o uzupełnienie braków formalnych we wniosku dot. ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- 17) brak uchylecia prawa do świadczeń pomimo posiadania dokumentów potwierdzających przekroczenie kryterium dochodowego,
- 18) błędna wypłata wyrównania do pełnych kwot zasiłku rodzinnego i dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za okres od stycznia do czerwca 2024 r.

Działalność MGOPS w Międzyborzu w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylecia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowości przyznawania świadczeń oceniono negatywnie.

C) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylecia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁴⁸ oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu realizuje świadczenia rodzinne dla 2 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Na okres zasiłkowy 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek wydał 5 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. Od treści wydanej decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

Na okres zasiłkowy 2024/2025 do dnia kontroli Ośrodek nie wydał żadnej decyzji administracyjnej w związku z brakiem wniosków na okres zasiłkowy rozpoczynający się od 1.11.2024 r.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.L.L - MGOPS.8250.1.UKR.2023.2024 z dnia 30.11.2023 r.,
- MGOPS.8250.1.1.UKR.2023.2024 z dnia 24.04.2024 r.,
- MGOPS.8250.1.2.UKR.2023.2024 z dnia 31.07.2024 r.

⁴⁸ (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz.167 ze zm.)

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

MGOPS w Międzyborzu samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone były terminowo. Termin ich wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W powyższych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Działalność MGOPS w Międzyborzu w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowości przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, oceniono pozytywnie.

D) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2023/2024 Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 42 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 32 rodziny.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli wypłacono 546 świadczeń na łączną kwotę 234 370,00 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 497 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 49 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek wydał 33 decyzje administracyjne w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 1 decyzję odmowną. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W okresie świadczeniowym 2024/2025 rozpoczynającym się od 1.10.2024 r. do dnia kontroli wypłacono 29 świadczeń na łączną kwotę 12 186,00 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 26 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 3 świadczenia,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

(dowód: akta kontroli str.93-96)

W okresie świadczeniowym 2024/2025 do dnia kontroli Ośrodek wydał 17 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym żadnej decyzji odmownej. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 13 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 8 decyzjami administracyjnymi dla 6 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1. D.K. - MGOPS.8320.7.2023/2024 z dnia 12.10.2023 r.
2. Ż.B. - MGOPS.8320.12.2023/2024 z dnia 12.10.2023 r.
- MGOPS.8320.12.2023/2024 z dnia 12.10.2023 r.
3. A.K. - MGOPS.8320.15.2023/2024/2024 z dnia 11.10.2023 r.
4. M.L. - MGOPS.8320.5.2023/2024 z dnia 11.09.2023 r.
5. A.S. - MGOPS.8320.1.2023/2024 z dnia 11.09.2023 r.
- MGOPS.8320.2.2023/2024 z dnia 11.09.2023 r.
6. E.Ł. - MGOPS.8320.22.2023/2024 z dnia 13.10.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴⁹.

⁴⁹ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach Organ w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 2 k.p.k.⁵⁰ nie zawiadamiał organów Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁵¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dłużników alimentacyjnych organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej nie sporządzał zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. przez niedopatrzenie pracownika spowodowanego brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS”.

(dowód: akta kontroli, str.199-200)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną błędnie oznaczono stronę postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego, zamiast osobę uprawnioną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 grudnia danego roku do dnia 31 stycznia następnego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.

⁵⁰ instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

⁵¹ kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

Naruszony tym samym został przepis art. 107 § 1 pkt 1 k.p.a. oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵². W przypadku gdy decyzja jest skierowana do osoby niebędącej stroną postępowania, Organ naraża się na zarzut nieważności decyzji⁵³.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wnioskodawca jest przedstawicielem ustawowym osoby uprawnionej, która jest osobą niepełnoletnią dlatego decyzje adresowane są do wnioskodawcy. Omyłkowo pominięto zapis przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej w części adresowej”.

(dowód: akta kontroli str.187-188)

3. W sprawach nr 2 (Ż. B.), nr 5 (A.S.) oraz 6 (E.Ł.) Organ nie oznaczał dat wpływu wniosków do Ośrodka, a tym samym nie możliwe jest ustalenie początkowego okresu przysługiwania świadczenia. Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej⁵⁴. Wobec powyższego składane dokumenty powinny być oznaczone datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, a tym samym ustalenia od kiedy przysługuje świadczenie.

Tak prowadzone postępowanie administracyjne narusza art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁵ oraz art. 61 § 3 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach Pani A.S., Ż.B. E.Ł. Organ przez niedopatrzenie nie udokumentował dat wpływu wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego”.

(dowód: akta kontroli str.227-228)

4. Załączone do akt sprawy oświadczenia i inne dokumenty składane przez Wnioskodawcę nie były oznaczane datą wpływu do Ośrodka.

Analogicznie jak w opisaney wyżej sprawie tak prowadzone postępowanie administracyjne narusza art. 61 § 3 k.p.a.

Wobec powyższego składane dokumenty należy oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty zgromadzenia wszystkich niezbędnych w sprawie dokumentów. Ma to szczególne znaczenie w świetle art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawy przez niedopatrzenie pracownika nie przystawiono pieczętki z datą wpływu”.

(dowód: akta kontroli, str. 223-224)

⁵² Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo

⁵³ Art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a.

⁵⁴ art. 61 § 3 k.p.a.

⁵⁵ Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu

5. W sprawie nr 5 (A.S.) organ ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego błędnie ustalił miesięczny dochód rodziny na jednego jej członka. Ośrodek ustalając dochód rodziny za 2022 r. do dochodów rodziny nie doliczył otrzymanych w 2022 r. od Komornika Sądowego alimentów na rzecz dzieci zasądzonych wyrokami z dnia 7.06.2021 r. oraz 14.09.2010 r. w kwocie 1 103,05 zł. Dochód roczny rodziny po doliczeniu tej kwoty wyniósł 1 103,05 zł, a nie jak wskazano w aktach sprawy 0,00 zł. Tym samym miesięczny dochód rodziny na podstawie dochodu z roku 2022 wyniósł 91,92 zł (a nie jak wskazano 0,00 zł), co w przeliczeniu na osobę wynosi 22,98 zł, a nie jak ustalił Organ 0,00 zł.

Nieuwzględnienie w wyliczeniu alimentów otrzymanych od komornika narusza art. 2 pkt 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁶ w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1 lit c tiret 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁵⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani A.S. Organ błędnie policzył dochody rodziny i nie doliczył do dochodu kwot alimentów wyegzekwowanych za rok 2022. Sytuacja ta jest spowodowana niedopatrzeniem pracownika merytorycznego spowodowana nadmiarem obowiązków w związku z brakami kadrowymi. W dniu 31.10.2024 r. ponownie dokonano przeliczenia dochodu. Ponowna weryfikacja nie wpłynęła na uprawnienie do świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str.229-230)

6. W sprawach nr 2 (Ż.B), nr 3 (A.K.) oraz nr 6 (E.Ł) przyznał Stronom prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów.

W aktach ww. spraw brakuje zaświadczenia Komornika Sądowego o kwocie wyegzekwowanych i przekazanych za 2022 r. wierzycielowi alimentów.

Tak prowadzone postępowanie jest niezgodnie z art. 15 ust 4 pkt 3 lit. f ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ⁵⁸ oraz § 5 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń funduszu alimentacyjnego ⁵⁹.

Ponadto w sprawie nr 6 (E.Ł.) brakuje dokumentu potwierdzającego datę utraty dochodu za 2022 r.

⁵⁶ ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to dochód, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych

⁵⁷ ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych alimenty na rzecz dzieci

⁵⁸ do wniosku należy dołączyć odpowiednio inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku

⁵⁹ (Dz.U. z 2023 poz. 1341) - poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-5, uwzględnia się również odpowiednio w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd: a) zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów i dacie wszczęcia egzekucji lub b) informację właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą, wraz ze wskazaniem daty podjęcia tych czynności, albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą, jeżeli dłużnik zamieszkuje za granicą).

W sytuacji gdy wnioskodawca nie złożył kompletnego wniosku wraz z załącznikami Organ powinien zastosować § 7 ust. 2 ww. rozporządzenia i wezwać pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni. W przypadku gdy wnioskodawca nie dostosuje się do wezwania, wniosek powinien zostać bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 2 (Ż.B.) wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani Ż.B. przez niedopatrzenie nie odebrano od klientki zaświadczenia od komornika sądowego o kwocie wyegzekwowanych alimentów z rok 2022. Wezwano klientkę do dostarczenia stosownego zaświadczenia. Klientka zobowiązała się dostarczyć zaświadczenie niezwłocznie. Ponadto uzyskano telefoniczną informację od Komornika Sądowego w dniu 31.10.2024 r., że klientka nie otrzymała od Komornika Sądowego żadnych kwot tytułem zaległych i bieżących alimentów”.

(dowód: akta kontroli str.221-222)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 3 (A.K.) wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani A.K. przez niedopatrzenie nie odebrano od klientki zaświadczenia od komornika sądowego o kwocie wyegzekwowanych alimentów za 2022 r. Wezwano w dniu 31.10.2024 r. klientkę do dostarczenia stosownego zaświadczenia. Klientka zobowiązała się dostarczyć zaświadczenie niezwłocznie”.

(dowód: akta kontroli str.231-232)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 6 (E.Ł.) wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani E.Ł. przez niedopatrzenie nie odebrano od klientki zaświadczenia od komornika sądowego o kwocie wyegzekwowanych alimentów za 2022 r. Wezwano klientkę do dostarczenia stosownego zaświadczenia. Zaświadczenie zostało dostarczone w dniu 30.10.2024 r. Rozpatrując sprawę Pani E.Ł. przez niedopatrzenie nie odebrano od klientki dokumentu potwierdzającego utratę dochodu za rok 2022. Wezwano klientkę do dostarczenia stosownego zaświadczenia”.

(dowód: akta kontroli str.231-232)

7. W sprawie nr 6 (E. Ł.) Organ ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie zweryfikował dochodu wszystkich członków rodziny wnioskodawcy, a tym samym nie ustalił poprawnie łącznego dochodu rodziny.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje jeśli są spełnione warunki kryterium dochodowego zawarte w art. 9 ust. 2 i ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁰

W związku z powyższym Organ ustalając prawo do ww. świadczeń musi ustalić sytuację dochodową rodziny i wypełnić zobowiązanie wynikające z art. 15a ust. 1 pkt 1, pkt 1a i pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶¹.

⁶⁰ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209 zł¹, zwaloryzowanej zgodnie z ust. 2c-2f. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.)

⁶¹ Organ właściwy wierzyciela ustalający prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych,

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani E.Ł. przez niedopatrzenie nie uzyskano odpowiednich informacji z systemów teleinformatycznych; informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości: a) dochodu, b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, c) należnego podatku; oraz informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek pełnoletniego członka rodziny P.Ł. za 2022 r. Stosowne informacje uzyskano przez systemy teleinformatyczne w dniu 30.10.2024 r. Ponownie przeliczono dochody”.

(dowód: akta kontroli, str.217-218)

8. W sprawie nr 6 (E. Ł.) Organ ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2023/2024 nie zbadał dogłębnie sprawy.

Z akt sprawy wynika, iż Pani E. Ł. była zgłoszona do ubezpieczenia społecznego w okresie od 1.06.2021 r. do 15.06.2022 r. Organ nie wyjaśnił czy w związku z tym nie nastąpiła utrata dochodów i Strona powinna być wezwana do uzupełnienia wniosku o dokumenty potwierdzające datę i kwotę dochodu utraconego.

Z dokumentacji zgromadzonej w sprawie, dotyczącej okresu świadczeniowego 2024/2025 wynika, iż Pani E. Ł. była zgłoszona do ubezpieczenia społecznego w okresie od 6.10.2023 r. do 3.04.2024 r. Organ dysponując taką informacją nie wezwał Strony do złożenia wyjaśnień oraz ewentualnego przedłożenia zaświadczenia o dochodzie uzyskanym za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, tj. listopad 2023 r. Ponadto z dokumentacji zgromadzonej we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2024/2025 wynika, iż Pani E.Ł. podjęła zatrudnienie od 1.04.2024 r. W aktach brak poprawnego zaświadczenia o dochodzie uzyskanym za miesiąc następujący po miesiącu w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, tj. maj 2024 r. Organ nie wezwał Strony o uzupełnienie wniosku, a tym samym nie ustalił poprawnie dochodu rodziny, a także czy rodzina spełnia kryterium dochodowe określone w art. 9 ust. 2.

Brak dogłębnego zbadania sprawy narusza art. 7 k.p.a.⁶².

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani E.Ł. Organ nie wezwał Strony do złożenia wyjaśnień i przedłożenia zaświadczenia o dochodzie uzyskanym z miesiąca następującego po miesiącu w którym dochody zostały uzyskane (listopad 2023 r. i maj 2024 r.) W dniu 31.10.2024 r. Organ wezwał Panią E.Ł. do dostarczenia stosownych zaświadczeń. Pani E. zobowiązała się dostarczyć zaświadczenia

organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: 1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości: a) dochodu, b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, c) należnego podatku; (...) 3) informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek).

⁶² Tak jak przypis 45.

niezwłocznie”.

(dowód: akta kontroli, str.219-220)

Stwierdzone nieprawidłowości:

- 1) niesporządzanie przez organ właściwy wierzyciela zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeksu karnego w zw. z art. 304 kodeksu postępowania karnego,
- 2) błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 3) brak oznaczania datą wpływu wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 4) brak oznaczania datą wpływu oświadczeń i innych dokumentów wpływających do Organu,
- 5) błędne ustalanie dochodu rodziny w sprawach dotyczących ustalania prawa o świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 6) przyznawanie prawa o świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów,
- 7) brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów pełnoletnich członków rodziny,
- 8) brak dogłębnego zbadania sprawy przy ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Działalność MGOPS w Międzyborzu w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowości przyznawania świadczeń oceniono negatywnie.

E) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 w Gminie Międzybórz zarejestrowanych było 33 dłużników alimentacyjnych. W okresie świadczeniowym 2024/2025 17 dłużników.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 33 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 5 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Otrzymano 1 wniosek od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 5 wywiadów oraz odebrano 5 oświadczeń majątkowych. Do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy zobowiązano 1 dłużnika. PUP informowano o potrzebie aktywizacji 2 dłużników alimentacyjnych. W żadnej sprawie Organ nie otrzymał od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy. Ośrodek nie występował z wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą nie skierowano do starosty żadnego wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, nie skierowano żadnego wniosku o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Nie przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych żadnych wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek nie wszczynał postępowań o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W okresie świadczeniowym 2023/2024 MGOPS nie wydawał

decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do biura informacji gospodarczej nie przekazano żadnej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

(dowód: akta kontroli, str.101-104)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej (KBIG),
2. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KRD),
3. Biuro Informacji Gospodarczej Infomonitor S.A. (InfoMonitor),
4. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.(ERIF).

(dowód: akta kontroli, str.125-126)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶³.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wnioskodawcy składając wnioski o świadczenie z funduszu alimentacyjnego nie podają danych innych osób zobowiązanych do alimentacji, wobec których organ właściwy mógłby wytoczyć powództwo alimentacyjne. Głównym powodem nie podawania danych osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji są relacje rodzinne. Wnioskodawcy uważają, że wytaczanie powództw alimentacyjnych wobec np. dziadków może doprowadzić do większych konfliktów rodzinnych, ponieważ dziadkowie są osobami schorowanymi, w podeszłym wieku, niezaradni życiowo i niewydolni ekonomicznie. Innym powodem dlaczego wnioskodawcy we wnioskach nie podają danych innych osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik jest również brak informacji i danych na temat tych osób, ze względu na całkowity brak kontaktów”.

(dowód: akta kontroli, str.127-128)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1.S.L., 2. K.B., 3. L.B., 4. B.P., 5. P.K., 6. S.L.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie

⁶³ W sprawach o roszczenia alimentacyjne organ właściwy wierzyciela albo organ właściwy dłużnika mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli.

działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań (oprócz sprawy nr 3 L.B.). Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego (oprócz sprawy nr 2 K.B. i nr 4 B.P.)

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych⁶⁴ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące. Zaniechanie tego działania stoi w sprzeczności z art. 8 a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Do dnia kontroli Ośrodek nie realizował obowiązku określonego w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie zgłaszania dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych (art. 8a ust. 1 pkt 2). Sytuacja ta spowodowana jest niedopatrzeniem pracownika merytorycznego spowodowana nadmiarem obowiązków w związku z brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych. W dniu 28.10.2024 r. podjęto kroki w celu założenia konta na platformie Ministerstwa Sprawiedliwości w celu niezwłocznego wywiązywania się z obowiązku realizacji art. 8a ust. 1 pkt 2”.

(dowód: akta kontroli str.129-138)

⁶⁴ (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1909)

⁶⁵ Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ nie informował dłużnika o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu:
- a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy,
 - b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366)5) zaliczek alimentacyjnych.

Takie postępowanie jest niezgodne z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁶.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dłużników alimentacyjnych organ nie informował dłużnika o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec skarbu państwa z art. 27 ust 7 pkt ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przez niedopatrzenie pracownika spowodowane brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS”.

(dowód: akta kontroli str.213-214)

3. W skontrolowanych sprawach organ kierując wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika nie wskazał informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa i obowiązku ich zwrotu co pozostaje w sprzeczności z dyspozycją art. 27 ust. 7 pkt 3⁶⁷ i art. 27 ust 7a⁶⁸ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dłużników alimentacyjnych organ we wniosku o podjęcie działań kierowanych do organu właściwego dłużnika nie wskazał informacji o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa (art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy) przez niedopatrzenie pracownika, spowodowane brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS”.

(dowód: akta kontroli, str.197-198)

4. We wszystkich skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ nie informował dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających

⁶⁶ organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych,

c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

⁶⁷ Patrz przypis 45

⁶⁸ organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2, tj.: - należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy, - należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 4 ust. 1 ustawy⁶⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dłużników alimentacyjnych organ nie informował dłużników o zgłoszeniu ich do biur informacji gospodarczej, przez niedopatrzenie pracownika. Spowodowane brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS”.

(dowód: akta kontroli str.209-210)

5. We wszystkich skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych Organ sporządzał wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej zanim decyzja przyznająca świadczenia dla osoby uprawnionej stała się ostateczna. Do sporządzanych wniosków o przyłączanie do egzekucji komorniczej Organ dołączał komornikowi sądowemu nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 8⁷⁰ ustawy. Pojęcie decyzji ostatecznej zostało przez ustawodawcę określone w art. 16 § 1 k.p.a.⁷¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dłużników alimentacyjnych organ sporządził wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej przed uostatecznieniem decyzji przyznającej oraz do wniosku do komornika dołączono nieostateczną decyzję przez niedopatrzenie pracownika. Spowodowane brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS”.

(dowód: akta kontroli str.211-212)

6. W sprawie nr 3 L.B. organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej na okres zasiłkowy 2023/2024 nie wystąpił z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 3 ust. 5 pkt 2⁷² ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika alimentacyjnego L.B. organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej na okres zasiłkowy 2023/2024 nie wystąpił

⁶⁹ Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

⁷⁰ Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego (...) organ właściwy wierzyciela (...) dołącza ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej;

⁷¹ ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

⁷² Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika do organu właściwego dłużnika przez niedopatrzenie pracownika spowodowane brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS''.

(dowód: akta kontroli str.203-204)

7. W sprawie nr 2 K.B. i nr 4 B.P. organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej na okres zasiłkowy 2023/2024 nie wezwał dłużnika na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 4 ust. 1⁷³ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika alimentacyjnego B.P. i K.B. organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej na okres zasiłkowy 2023/2024 nie wezwał dłużnika na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego z powodu niedopatrzenia pracownika spowodowane brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS''.

(dowód: akta kontroli str.201-202)

8. W sprawie nr 1 S.Ł. organ decyzją z dnia 13.10.2023 r. przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej. W dniu 20.10.2023 r. wezwano dłużnika alimentacyjnego do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego. Stosowny wywiad został przeprowadzony w dniu 27.10.2023 r. Jak wynika z jego treści dłużnik nie pracuje i nie jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny ani poszukujący pracy. Organ będąc w posiadaniu tych informacji nie zobowiązał dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny lub poszukujący pracy, czym naruszył art. 5 ust. 2⁷⁴ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika alimentacyjnego S.Ł. organ nie zobowiązał dłużnika do zarejestrowania w PUP, przez niedopatrzenia pracownika. Spowodowane brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS''.

(dowód: akta kontroli str.207-208)

9. W sprawie nr 5 P.K. Organ nie podjął działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Organ przyznał osobie uprawnionej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 11.10.2023 r. Po przyznaniu świadczeń w dniu 11.10.2023 r. wezwano dłużnika do

⁷³ (...) organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn nieñożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Dłużnik alimentacyjny składa oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym należy składającego pouczyć przed złożeniem oświadczenia.

⁷⁴ . W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika: 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny wraz ze wskazaniem nie dłuższego niż 30-dniowy terminu na wykonanie tego zobowiązania; 2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego. Pismo wróciło do Organu z adnotacją na kopercie „nie doręczono, bo dłużnik nie mieszka pod wskazanym adresem”. Do dnia kontroli Organ nie podjął działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów precyzyjnie wyjaśnia pojęcie organu właściwego dłużnika⁷⁵. Tym samym niezmiernie istotny jest fakt ustalenia faktycznego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego w celu ustalenia właściwości Organu. Ww. ustawa nie definiuje „miejsca zamieszkania”, co oznacza, że należy je rozumieć zgodnie z ogólną definicją tego terminu, zawartą w przepisach art. 25 Kodeksu cywilnego⁷⁶ (postanowienie NSA z dnia 21.02.2007 r. sygn. akt I OW 75/06). Komornik obowiązany jest z urzędu przeprowadzić dochodzenie w celu ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika oraz jego miejsca zamieszkania. Jeżeli środki te okażą się bezskuteczne, organy Policji przeprowadzą na wniosek komornika czynności w celu ustalenia miejsca zamieszkania i miejsca pracy dłużnika. Dochodzenie to powinno być przeprowadzone okresowo w odstępach nie dłuższych niż miesięcy⁷⁷.

Organ prowadzący egzekucję jest obowiązany do informowania organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności każdorazowo na wniosek tych organów, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, a także każdorazowo w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych, w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności⁷⁸.

Warto zauważyć, że Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela informują sąd o bezczynności lub wszelkich przejawach opieszałości organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu⁷⁹. W celu ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego organ poza wystąpieniem do organu prowadzącego egzekucję z zapytaniem o miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego mógł w okresie objętym kontrolą: - wystąpić do Krajowego Rejestru Skazanych w celu ustalenia, czy dłużnik alimentacyjny nie przebywa w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. Ponadto Organ może pozyskać dane z rejestru PESEL. Powyższe uchybienie powstało wskutek braku podejmowania przez Organ działań związanych z ustaleniem miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego, a tym samym ustalenia organu właściwego dłużnika.

W odniesieniu do opisanej powyżej nieprawidłowości stwierdzić należy, że w sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy k.p.a.⁸⁰. Organy administracji publicznej działają zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a.⁸¹ działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.⁸²

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

⁷⁵ wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego

⁷⁶ miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu

⁷⁷ Art.1086 kodeksu postępowania cywilnego

⁷⁸ art. 3 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁷⁹ Art. 3 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁸⁰ art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

⁸¹ Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

⁸² Tak jak przypis 45

"W sprawie dłużnika alimentacyjnego P.K. organ będąc w posiadaniu informacji, iż dłużnik nie mieszka od kilku lat pod wskazanym adresem, nie podjął działań zmierzających do ustalenia miejsca pobytu dłużnika przez niedopatrzenie pracownika spowodowane brakami kadrowymi oraz dużą ilością zadań dodatkowych zleconych OPS".

(dowód akta kontroli str.205-206)

Na gruncie przedmiotowych spraw nie wykazano przesłanek do nieterminowego podejmowania działań. Powyższa nieprawidłowość powstała wskutek niewłaściwej organizacji pracy w Ośrodku, co spowodowało wydłużony termin podjęcia czynności administracyjnych wobec dłużnika alimentacyjnego.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych,
2. niesporządzanie informacji dla dłużnika o wysokości zobowiązań dłużnika wobec skarbu państwa o których mowa w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy,
3. nierzetelne sporządzanie wniosków o podjęcie działań wraz z informacją o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej kierowanych do organu właściwego dłużnika i niesporządzanie informacji o stanie zadłużenia dłużnika,
4. nieinformowanie dłużników alimentacyjnych o zgłoszeniu ich do biur informacji gospodarczej,
5. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia,
6. niesporządzenie wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika do organu właściwego dłużnika,
7. brak wezwania dłużnika na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego
8. brak zobowiązania dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny lub poszukujący pracy;
9. brak działań zmierzających do ustalenia miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego, a tym samym do ustalenia organu właściwego dłużnika.

Działalność MGOPS w Międzyborzu w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono negatywnie.

G) Postępowanie w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie od 1.01.2017 r. do 28.10.2024 r. do Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyborzu wpłynęły 2 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 2 osobom. Ośrodek wydał 2 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego

świadczenia. Od treści wydanej decyzji żaden wnioskodawca nie złożył odwołania do organu II instancji

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. M.W. - MGOPS.8252.1.ZŻ.2024 z dnia 7.06.2024 r.
2. S.Z. - MGOPS.8250.36.2023.2024 z dnia 3.10.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalone jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie: ginekologii i położnictwa, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (M.W.) dotyczącej przyznania prawa do jednorazowego świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”, Organ wypłacił Stronie świadczenie na podstawie decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, jak również w podstawie prawnej decyzji nie przytoczono art. 32 ust.1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, przed upływem terminu do wniesienia odwołania
Organ przyznał Pani M.W. ww. świadczenie decyzją nr MGOPS 8252.1.ZŻ.2024 z dnia 7.06.2024 r. W podstawie prawnej decyzji nie przywołano art. 108 k.p.a. jak również brak jest art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, na podstawie, którego decyzje przyznające świadczenia rodzinne na korzyść strony są natychmiast wykonalne. Strona decyzję odebrała w dniu 24.06.2024 r. Organ zrealizował świadczenie w dniu 13.06.2024 r. na podstawie listy wypłat nr 000034/2024.
Takie działanie jest niezgodne z art. 130 k.p.a.⁸³.

⁸³ Patrz przypis 33.

Istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się wykonalna, mimo że nie jest ostateczna. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta - pomimo braku przymiotu ostateczności - podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej uostatecznienia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję w programie Sygnity (podstawa prawna zaciąga się automatycznie) pracownik przez niedopatrzenie nie naniósł do podstawy prawnej decyzji art. 32 ust. 1d”.

(dowód: akta kontroli str.139-140)

2. W sprawach nr 1 (M.W.), nr 2 (S.Z.), nr 19 (Ł.G.) i nr 21 (P.W.) w podstawach prawnych wydanych decyzji administracyjnych przywoływano upoważnienie Burmistrz Gminy i Miasta Międzybórz nr OR.0052.18.2011 z dnia 3.01.2011 r. upoważniające Kierownika MGOPS do wydawania decyzji w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych. Decyzje w niniejszych sprawach podpisane były przez Kierownika MGOPS, który legitymuje się upoważnieniem Burmistrza Gminy i Miasta do wydawania decyzji administracyjnych w niniejszych sprawach nr Or.0052.2017 r. z dnia 2.01.2017 r.

Takie działanie jest niezgodne z 107 § 1 k.p.a.⁸⁴.

K.p.a. nakładając na organ administracji publicznej wymogi formalne dla poprawnego wydania decyzji, spełnia funkcję gwarancyjną dla strony, która nie może mieć wątpliwości, że decyzja pochodzi od organu administracji publicznej i wydana została przez upoważniony podmiot.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„ Przygotowując decyzję w programie Sygnity (podstawa prawna zaciąga się automatycznie) pracownik przez niedopatrzenie nie naniósł do podstawy prawnej stosownego upoważnienia”.

(dowód: akta kontroli, str.141-142)

3. W sprawie nr 1 (M.W.) decyzją znak: MGOPS 8252.1ZZ.2024 z dnia 7.06.2024 r. w decyzji ustalającej prawo do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, wpisano, że przyznaje się świadczenie w kwocie 4 000 zł. W decyzji nie określono terminu wypłaty przyznanego świadczenia. Nie zawarto jakiejkolwiek informacji o terminie realizacji wypłaty.

Jest to sprzeczne z art. 107 § 1 k.p.a., art. 6 k.p.a., jak i art. 8 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przygotowując decyzje w programie Sygnity przez niedopatrzenie pracownika nie wskazano terminu wypłaty świadczenia ”.

(dowód: akta kontroli, str.143-146)

⁸⁴ podstawa prawna decyzji winna być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa powszechnie obowiązującego jak i aktów wewnętrznych, którymi są upoważnienia udzielane przez Burmistrza. Wskazanie danych indywidualizujących podmiot wydający decyzję administracyjną jest zawsze niezbędne, jeżeli decyzję wydaje pracownik organu. W takim przypadku na decyzji powinno być odnotowane, że określony pracownik wydaje decyzję z upoważnienia organu, a w aktach sprawy powinien znajdować się dokument wskazujący na jej upoważnienie do wydawania decyzji.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- 1) Realizacja wypłaty jednorazowego świadczenia „Za życiem” przed uprawomocnieniem się decyzji przyznającej świadczenie,
- 2) nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych dotyczących jednorazowego świadczenia „Za życiem” poprzez wskazanie w podstawie prawnej decyzji niewłaściwego upoważnienia osoby podpisującej decyzję,
- 3) brak wskazania w decyzji przyznającej jednorazowe świadczenie „Za życiem” terminu realizacji jego wypłaty,

Realizację zadań w obszarze postępowania w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oceniono negatywnie.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) brak ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 2) rozstrzyganie w sentencji decyzji dotyczącej świadczenia pielęgnacyjnego o przyznaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
- 3) niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- 4) nieterminowe wysyłanie decyzji dot. świadczeń rodzinnych,
- 5) brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych,
- 6) brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon,
- 7) brak weryfikacji w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- 8) powołanie w podstawie prawnej decyzji o odmowie prawa do świadczenia przepisu prawa niebędącego u podstaw jej wydania,
- 9) nieprawidłowy okres i kwota przyznania świadczenia rodzicielskiego,
- 10) błędne ustalenie kwoty dochodu rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przez doliczenie kwoty świadczenia rodzicielskiego, która powinna być utracona,
- 11) błędnie ustalony dochód rodziny w sprawie o przyznanie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przez niedoliczenie do dochodu kwoty z tytułu niewykorzystanej ulgi prorodzinnej na dziecko,
- 12) realizacja wypłaty z tytułu jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka przed odebraniem decyzji przez Stronę,
- 13) rozpoczęcie realizacji wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego przed uprawomocnieniem się decyzji,
- 14) błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji dot. zasiłku pielęgnacyjnego w sytuacji gdy osoba uprawniona jest niepełnoletnia,
- 15) przyznanie prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, bez wniosku strony o to świadczenie.

- 16) brak wezwań do Strony o uzupełnienie braków formalnych we wniosku dot. ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
- 17) brak uchylenia prawa do świadczeń pomimo posiadania dokumentów potwierdzających przekroczenie kryterium dochodowego,
- 18) błędna wypłata wyrównania do pełnych kwot zasiłku rodzinnego i dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za okres od stycznia do czerwca 2024 r.
- 19) niesporządzanie przez organ właściwy wierzyciela zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeksu karnego w zw. z art. 304 kodeksu postępowania karnego,
- 20) błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 21) brak oznaczania datą wpływu wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 22) brak oznaczania datą wpływu oświadczeń i innych dokumentów wpływających do Organu,
- 23) błędne ustalanie dochodu rodziny w sprawach dotyczących ustalania prawa o świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 24) przyznawanie prawa o świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów,
- 25) brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów pełnoletnich członków rodziny,
- 26) brak dogłębnego zbadania sprawy przy ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- 27) niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych,
- 28) niesporządzanie informacji dla dłużnika o wysokości zobowiązań dłużnika wobec skarbu państwa o których mowa w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy,
- 29) nierzetelne sporządzanie wniosków o podjęcie działań wraz z informacją o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej kierowanych do organu właściwego dłużnika i niesporządzanie informacji o stanie zadłużenia dłużnika,
- 30) nieinformowanie dłużników alimentacyjnych o zgłoszeniu ich do biur informacji gospodarczej,
- 31) sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia,
- 32) niesporządzenie wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika do organu właściwego dłużnika,
- 33) brak wezwania dłużnika na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego
- 34) brak zobowiązania dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny lub poszukujący pracy;
- 35) brak działań zmierzających do ustalenia miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego, a tym samym do ustalenia organu właściwego dłużnika.
- 36) realizacja wypłaty jednorazowego świadczenia „Za życiem” przed uprawomocnieniem się decyzji przyznającej świadczenie,
- 37) nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych dotyczących jednorazowego świadczenia „Za życiem” poprzez wskazanie w podstawie prawnej decyzji niewłaściwego upoważnienia osoby podpisującej decyzję,
- 38) brak wskazania w rozstrzygnięciu decyzji przyznającej jednorazowe świadczenie „Za życiem” terminu realizacji jego wypłaty,

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Ustalać niezbędny okres ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy.
Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. W sentencji decyzji ustalających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i nie rozstrzygać o składkach na ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenie społeczne.
Podstawa prawna: art. 66 ust.1 pkt 28, art. 73 pkt 10 i art. 75 ust.11 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w zw. z art. 6 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Przed wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony dot. prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami informować strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. W informacji wskazywać przesłanki zależne od Strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykonane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem.
Podstawa prawna: art. 10 w zw. z art. 79 a ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Decyzje administracyjne doręczać Stronie niezwłocznie po ich wydaniu.
Podstawa prawa: art. 39 – art. 49 b ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
5. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art.107 § 3 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Weryfikować wnioskodawców oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.
Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 14 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
7. Weryfikować wnioskodawców ubiegających się o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za pośrednictwem Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego w zakresie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe wypadkowe oraz chorobowe.
Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

8. W podstawach prawnych decyzji powoływać przepisy prawa, które legły u podstaw ich wydania.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
9. W rozstrzygnięciach decyzji przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego za niepełne miesiące, wskazywać okres oraz kwotę ww. świadczenia.
Podstawa prawna: art. 17 c ust. 5, art. 17 c ust. 6, art. 17 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
10. Prawidłowo ustalać dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami uwzględniając kwotę dochodu utraconego.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 23 pkt h ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
11. Prawidłowo ustalać dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wliczać do niego prawidłową kwotę zwrotu z tytułu niewykorzystanej ulgi prorodzinnej na dzieci wykazaną na weryfikacji z Ministerstwa Finansów.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy k.p.a. w zw. z art. 3 pkt 1 lit. c tiret 29 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
12. Realizację wypłaty świadczeń rodzinnych rozpoczynać po doręczeniu Stronie decyzji.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
13. Realizację wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku, gdy decyzji nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, rozpoczynać po upływie terminu do wniesienia odwołania.
Podstawa prawna: art. 130 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
14. Adresatem decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby niepełnosprawne winna być niepełnoletnia osoba niepełnosprawna reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.
Podstawa prawna: art. 16 ust. 2 oraz art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
15. Prawo do świadczeń rodzinnych ustalać na wniosek strony.
Podstawa prawna: art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.

16. Prawo do zasiłku rodzinnego z dodatkami przyznawać w oparciu o kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów przyjmować wniosek i wyznaczać termin nie krótszy jak 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 24 w zw. z art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

17. Uchyłać prawo do świadczeń rodzinnych będąc w posiadaniu dokumentów potwierdzających przekroczenie kryterium dochodowego.

Podstawa prawna: art. 5 ust. 4 b ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

18. W sytuacji utraty dochodów w trakcie okresu zasiłkowego, utracić dochody nie wcześniej niż od miesiąca wpływu dokumentów potwierdzających utratę dochodów

Podstawa prawna: art. 7 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością kwotę dotacji 693,18 zł, którą przeznaczono na wypłatę świadczeń rodzinnych w sprawie nr 26 (S. Dz.) należy uznać za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem. Podlega ona zatem zwrotowi na rachunek Wojewody Dolnośląskiego wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem.

Podstawa prawna: art. 169 ust. 1 pkt 1 w zw. z ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Termin wykonania: 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

19. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy kodeks karny oraz art. 304 § 2 ustawy kodeks postępowania karnego w zw. z art. 35 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

20. Adresatem decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnie osoby winna być niepełnoletnia osoba reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.

Podstawa prawna: art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

21. Rejestrować daty wpływu na wnioskach wpływających do Organu.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy k.p.a. w zw. z art. 24 ust. 1, art. 24 ust. 2a i ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych w zw. z art. 18 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

22. Rejestrować daty wpływu na oświadczeniach i innych dokumentach składanych przez Wnioskodawców do Organu.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy k.p.a. w zw. z art. 24 ust. 1, art. 24 ust. 2a i ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych w zw. z art. 18 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

23. Przyznając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego prawidłowo ustalać dochód rodziny doliczając alimenty otrzymane za pośrednictwem komornika sądowego w roku bazowym.

Podstawa prawna: art. 2 pkt 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. art. 3 ust. 1 pkt 1 lit c tiret 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

24. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalać w oparciu o kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku wzywać stronę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. f ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z § 5 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń funduszu alimentacyjnego

Termin wykonania: na bieżąco.

25. Ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego weryfikować dochody wszystkich członków rodziny wnioskodawcy.

Podstawa prawna: art. 9 ust. 2 i ust. 2a w zw. z art. 15 a ust.1 pkt 1, pkt 1 a i pkt 3 ustawy. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

26. Ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dogłębnie badać i analizować sprawę.

Podstawa prawna: art. 7 ustawy k.p.a.

Termin wykonania : na bieżąco.

27. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

Podstawa prawna: art. 8a ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

28. Informować dłużników alimentacyjnych o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
29. Rzetelnie sporządzać wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych kierowane do organu właściwego dłużnika wraz z informacją o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej i informacją o stanie zadłużenia dłużnika alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 i art. 27 ust. 7 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
30. Informować dłużników alimentacyjnych o przekazaniu do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
Podstawa prawna: art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
31. Wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego sporządzać po ustatecznieniu się decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego i dołączać do nich ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 3 a w zw. z art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 16 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
32. Po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej występować z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika w sytuacji gdy dłużnik mieszka na terenie innej gminy,
Podstawa prawna: art. 3 ust. 5 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
33. Po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej wzywać dłużnika alimentacyjnego do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego w sytuacji gdy dłużnik mieszka na terenie gminy Międzybórz.
Podstawa prawna: art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
34. Zobowiązywać dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny lub poszukujący pracy w sytuacji gdy z wywiadu alimentacyjnego wynika, że dłużnik nie pracuje i nie zarejestrowany w urzędzie pracy.
Podstawa prawna: art. 5 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

35. Podejmować działania zmierzające do ustalenia miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego, a tym samym do ustalenia organu właściwego dłużnika.

Podstawa prawna: art. 2 pkt 9 w zw. z art. 3 ust. 5 w zw. z art. 3 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

36. Realizację wypłaty jednorazowego świadczenia „Za życiem” w przypadku, gdy decyzji nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, rozpoczynać po upływie terminu do wniesienia odwołania.

Podstawa prawa: art. 130 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

37. Rzetelnie sporządzać decyzje administracyjne dot. świadczenia „Za życiem” poprzez wskazanie w podstawie prawnej właściwego upoważnienia osoby podpisującej decyzję.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy k.p.a.

Termin realizacji: na bieżąco.

38. W decyzji przyznającej jednorazowe świadczenie „Za życiem” wskazywać termin realizacji jego wypłaty.

Podstawa prawa: art. 6, art. 8 w zw. z art. 107 § 1 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁸⁵, kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Burmistrza Miasta i Gminy Międzybórz, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Międzybórz
2. aa.

